

Vertrouwelijk

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van Gemeente Rhenen
Nieuwe Veenendaalseweg 75
3911 MG RHENEN

Katwijk, 22 januari 2025

Betreft: Managementletter 2024

Geachte leden van het College van Burgemeester en Wethouders,

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij in december 2024 de interim-controle van gemeente Rhenen uitgevoerd. Deze tussentijdse controle is gericht op onderwerpen die van belang zijn voor een goede en betrouwbare jaarverslaggeving. Naar aanleiding van deze interim-controle informeren wij u in deze managementletter over onze belangrijkste bevindingen.

Wij vertrouwen erop met deze rapportage een zinvolle bijdrage te leveren aan het (verder) verbeteren van de interne beheersing van het planning & controle-instrumentarium binnen uw gemeente.

In deze managementletter hanteren wij de volgende indeling:

1. Inleiding.
2. Conclusie en kwaliteit van de AO/IB.
3. Managementsamenvatting.
4. Bevindingen interim-controle 2024.
5. Follow-up bevindingen 2023.
6. Actualiteiten en overige aandachtspunten.

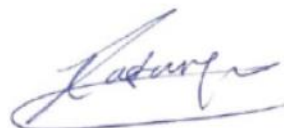
Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

MIJN Overheidsaccountants B.V.

W.L. Schuitemaker RA

J.D. Kastanja RA

Tel: +31 630535979
Willem@mijnoverheidsaccountants.nl

Tel: +31 611459516
Johan@mijnoverheidsaccountants.nl

Adres: Ankerplaats 142, 2224 TZ Katwijk | E-mail: info@mijnoverheidsaccountants.nl | Tel: +31630535973 |
IBAN: NL88RABO0385114370 | Btw-nummer: NL866707384B01 | KvK-nummer: 94278180

Managementletter 2024

Gemeente Rhenen

Inleiding

1. Inleiding

In het kader van de door de gemeenteraad aan ons verstrekte opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van Gemeente Rhenen brengen wij u in deze managementletter verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse (interim-controle) werkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Gemeente Rhenen heeft in het najaar van 2024 besloten om de lopende overeenkomst met de voorgaand accountant voortijdig te beëindigen. Als gevolg daarvan zijn wij pas op 5 november 2024 aangesteld door de gemeenteraad als uw accountant. Ondanks deze late benoeming is het ons gelukt om nog op tijd een interim controle uit te voeren en deze managementletter uit te kunnen brengen.

Het boekjaar 2024 is voor onze organisatie het eerste controlejaar van uw gemeente. Wij hebben de interim-controle uitgevoerd medio december 2024. In enkele dagen hebben wij veel medewerkers gesproken en een goed beeld van uw organisatie gekregen waarmee wij het vervolg van de controle verder efficiënt konden inrichten.

De uitvoering van deze tussentijds controle heeft grotendeels op uw locatie plaatsgevonden en mede door de goede oplevering vanuit uw organisatie en de fijne samenwerking met de medewerkers van de ambtelijke organisatie is het gelukt om de controle overeenkomstig de planning af te ronden. Dit positieve resultaat kon bereikt worden door onder andere:

- Voor 2024 hebben wij via het online portal de voor de controle benodigde controle-informatie efficiënt met elkaar kunnen uitwisselen.
- Goede voorbereiding vanuit Gemeente Rhenen.
- Goede samenwerking en communicatie tussen de betrokken medewerkers van Gemeente Rhenen, en MIJN Overheidsaccountants.

De bevindingen in deze managementletter stellen u in staat om, daar waar nodig, maatregelen te nemen om de interne beheersing te verbeteren en daarmee de betrouwbaarheid van de financiële informatie te borgen en/of te optimaliseren. Ons tussentijds onderzoek strekt zich niet verder uit dan noodzakelijk is om tot een oordeel te komen over de jaarrekening 2024. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de belangrijkste processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen uw organisatie als naar buiten toe aan derden.

Wij beseffen ons dat onze managementletter in beginsel positief -kritisch is. Wij rapporteren immers voornamelijk over de eventuele leemten of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Wij geven in onze managementletter (op hoofdlijnen) aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden doorgevoerd.

Onze bevindingen en adviezen zijn op 14 januari 2025 besproken met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie en van het college van de gemeente Rhenen. Daarbij is onder andere ook gesproken over de (on)haalbaarheid van onze adviezen. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat een beperking in capaciteit en middelen, alsmede ook de organisatiefilosofie, voor de organisatie mede een afweging is hoe hieraan invulling wordt gegeven. De inhoud van deze managementletter wordt op 5 maart 2025 beknopt weergegeven in een zogeheten boardletter en besproken met de commissie bestuur en financiën van Gemeente Rhenen.

Conclusie en kwaliteit van de AO/IB

2. Conclusie en kwaliteit van de AO/IB

2.1. Conclusie 'administratieve organisatie en interne beheersing'

Op basis van de uitgevoerde interim-controle 2024 concluderen wij dat de administratieve organisatie en interne beheersing (hierna AO/IB) **voldoet aan de minimaal daaraan te stellen eisen**. Zonder afbreuk te doen aan deze conclusie zien wij nog wel belangrijke uitdagingen met name op het gebied van informatiebeveiliging en AVG en aanbestedingen.

Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog aandachtspunten zijn worden in 2024 aanvullende verbijzonderde interne controles uitgevoerd. Deze werkzaamheden kunnen wij in 2024 naar verwachting op een goede manier aanvullen met gegevensgerichte controlewerkzaamheden om tot een deugdelijke grondslag te komen voor ons oordeel bij de jaarrekening.

Wij constateren op basis van de goede gesprekken en de oplevering van stukken dat in 2024 hard gewerkt is aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen uw organisatie. Dit blijkt onder andere uit de in 2024 opgestelde 'Notitie prestatielevering 2024', waarin de gemeente praktisch en concreet het beleid heeft beschreven rondom (de controle, vastlegging en bewijsvoering van) prestatielevering. Daarnaast constateren wij dat de organisatie een duidelijk beeld heeft van welke ontwikkelingen nog kunnen en moeten worden gemaakt. Dit is gestructureerd vastgelegd in het Ontwikkelplan Jaarrekening, welke periodiek wordt bijgewerkt. Dat verdient zeker een compliment!

Op basis van de gesprekken die wij hebben gehouden, de aangeleverde documenten en door ons geconstateerde bevindingen merken wij op dat de organisatie ook nog wel stappen te maken. Wij constateren echter ook dat die stappen in belangrijke mate zijn toe te wijzen aan de nodige personele wisselingen gedurende het jaar. De medewerkers die wij gesproken hebben zijn betrokken en geven blijk van een intrinsieke motivatie om de AO/IB van de gemeente verder te optimaliseren.

Dit blijkt ook uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletter 2023 alsmede het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures, zoals naar voren is gekomen tijdens de diverse besprekingen die wij gevoerd hebben. Een concreet voorbeeld daarvan is dat de organisatie stappen moet zetten om te kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld op het gebied van Informatiebeveiliging en privacy. Belangrijk vinden wij ook om te vermelden dat de controle op aanbestedingen nu nog jaarlijks uitgevoerd wordt.

Over het verslagjaar 2023 heeft het College een niet goedkeurend rechtmatigheidsoordeel opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit oordeel is mede toe te rekenen aan de geconstateerde aanbestedingsonrechtmatigheden. Indien ook dit jaar de onrechtmatigheden op het gebied van aanbestedingen groter zijn dan de door de Raad bepaalde verantwoordingsgrens van 1%, dan zal dit de uitkomst van de rechtmatigheidsverantwoording beïnvloeden.

De opvolging van de bevindingen van de voorgaand accountant is in hoofdstuk 4 van deze managementletter opgenomen.

2.2. De kwaliteit van de bedrijfsvoeringsprocessen

In het kader van de controle van de jaarrekening controleren wij de opzet en het bestaan van de AO/IB van de bedrijfsvoeringsprocessen die resulteren in posten in de jaarrekening. Voor uw gemeente constateren wij, zoals eerder aangegeven, dat de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) van de bedrijfsvoeringsprocessen en IT-systemen **voldoet aan de daaraan te stellen eisen**.

De toelichting van kwalificatie van (de AO/IB van) de processen is als volgt:

- Onvoldoende: Bij een niet toereikende opzet.
- Voldoende: (1) Binnen het proces minimale functiescheiding aanwezig is en de interne beheersingsmaatregelen in opzet toereikend aanwezig zijn en/of (2) indien wij geconstateerd hebben dat de hiervoor genoemde voorwaarden niet binnen het proces aanwezig zijn, maar de belangrijkste risico's binnen het proces worden gemitigeerd door aanvullende maatregelen.
- Goed: Indien de interne beheersingsmaatregelen zodanig binnen de processen zijn ingeregeld dat de accountant hierop kan steunen voor zijn controlewerkzaamheden. De controleaanpak van de

accountant kan in dit geval systeemgericht ingestoken worden, echter in de praktijk is veelal een gegevensgerichte controle de meest effectieve aanpak.

Wij attenderen u daarbij op het feit dat ons beeld van de processen gebaseerd is op de beoordeling van de opzet en het bestaan van de beheersmaatregelen van de processen ten tijde van de door ons uitgevoerde interim-controle. De beoordeling betreft een momentopname en kan dus afwijken van de werking van de beheersmaatregelen gedurende het gehele jaar.

Wij zijn vanaf 2024 voor het eerst uw accountant en daarom hebben wij in onderstaande tabel alleen de kwalificatie van 2024 opgenomen. In de volgende managementletter wordt wel een vergelijking met het jaar ervoor opgenomen.

Bedrijfsvoeringsprocessen	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Inkoop- en betalingsproces		●	
Financiële en administratieve verwerking		●	
Planning- & control cyclus (P&C)			●
Verbijzonderde interne controle (VIC)		●	
Fraudepreventie en Integriteit		●	
AVG en informatiebeveiliging	●		
Naleving EU aanbestedingen (SPEND analyse)	●		
Subsidieverstrekking			●
WMO (inclusief PGB)			●
Jeugdwet (inclusief PGB)			●
Leges (omgevings)vergunningen		●	
Grondexploitaties			●
IT Omgeving (GITC's)		●	
Verbonden partijen			●

● = 2024

De gemeente Rhenen heeft de belastingverantwoordelijkheid uitbesteed aan gemeente Ede en de uitvoering van de participatiewet aan de gemeente Veenendaal. Derhalve zijn deze niet meegenomen in bovenstaande opstelling.

2.3. Uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC)

Conform de definitie van de Commissie BADO in de notitie 'De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden' is de verbijzonderde interne controle gericht op het verkrijgen van inzicht vanuit de eigen organisatie in tenminste de getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, zoals deze in de jaarrekening tot uitdrukking komen. Daarbij is de verbijzonderde interne controle een belangrijk instrument in de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoordelijkheid van de gemeente.

Bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle wordt onder meer aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersingsmaatregelen, alsmede de risico's die aanwezig zijn voor

wat betreft de eerdergenoemde aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid. De verbijzonderde interne controle (3e verdedigingslinie) is een aanvulling op de reguliere interne controle, in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersingsmaatregelen (eerste verdedigingslinie).

De focus ligt hierbij op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlehandelingen zijn ingebouwd, zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Uw gemeente heeft de verbijzonderde interne controle uitbesteed aan een externe organisatie. Wij hebben vastgesteld dat deze externe partij deskundig en onafhankelijk is en hebben kennisgenomen van het door uw gemeente opgestelde position paper waarin dit nader wordt toegelicht. Aanvullend hebben wij gesproken met deze externe medewerkers en hebben een reperformance uitgevoerd op de dossiers van het eerste halfjaar.

Wij concluderen dat uw verbijzonderde interne controle voor alle relevante bedrijfsprocessen classificeert tussen niveau II (de VIC als Intern beheersingskader) en niveau III (De VIC als interne beheersingsmaatregel, waarop wij kunnen steunen bij organisatiegerichte werkzaamheden) in. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van de door de verbijzonderde interne controle uitgevoerde werkzaamheden.

Managementsamenvatting

A close-up, blue-tinted photograph of a clock face. The clock hands are visible, with the hour hand pointing towards the 10 o'clock position and the minute hand pointing towards the 2 o'clock position. The background is a soft, out-of-focus light blue, creating a clean and professional aesthetic. The text 'Managementsamenvatting' is overlaid in a bold, blue font in the upper left quadrant.

3. Managementsamenvatting

De managementletter is in de tabel hieronder samengevat, voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.1 “Onze bevindingen uit de interim-controle 2024”. In de tabel is ook een prioriteit opgenomen, die als volgt is bepaald:

Prioriteit	Toelichting
	Bevinding is van groot belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Naar onze mening moet deze bevinding direct opgepakt worden. Indien deze bevinding niet wordt opgevolgd zullen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden benodigd zijn, dan wel kan dit impact hebben op de strekking van onze controleverklaring.
	Bevinding is van belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Opvolging is naar onze mening gewenst om aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te voorkomen.
	De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing is op orde. Met opvolging van deze bevinding kan de kwaliteit van de AO/IB verder worden geoptimaliseerd en kunnen efficiëncyslagen worden behaald. Deze bevinding heeft geen impact op de accountantscontrole.

Verwijzing in hoofdstuk 4.1	Prioriteit	Bevinding en advies
Uitbreiden frequentie SPEND analyse		De SPEND analyse wordt één keer per jaar uitgevoerd. Wij adviseren vanaf het boekjaar 2025 de frequentie van de SPEND analyse uit te breiden naar tenminste ieder half jaar in combinatie met tussentijds een aanvullende monitoring op dossiers met een hoog risico.
Gebruik van een contractenregister		Rhenen hanteert geen centraal contractenregister waardoor verplichtingen mogelijk niet tijdig worden opgemerkt en niet volledig in beeld zijn. Wij adviseren de mogelijkheden van het opstellen van een centraal contractenregister te onderzoeken.
Interne WPG audit over 2023 en 2024 pas in het vierde kwartaal van 2024 uitgevoerd		Rhenen heeft de wettelijk verplichte interne audit in het kader van de Wet op de Politiegegevens (WPG) voor de jaren 2023 en 2024 recent laten uitvoeren. Wij adviseren om dit in het vervolg tijdig te doen en de uitkomsten hiervan direct op te volgen. Dit om te voorkomen dat bij onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens boetes kunnen worden opgelegd bij niet naleven van de regelgeving.
Actualisatie strategisch informatiebeveiligingsbeleid		Het strategisch informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Rhenen loopt eind 2024 af en mist een aantal belangrijke elementen. Wij adviseren het informatiebeveiligingsbeleid te actualiseren en daarin de nieuwe standaard NIS2 mee te nemen.
Actualisatie implementatieplan privacy		Wij adviseren het implementatieplan privacy binnen redelijke termijn te actualiseren en acties duidelijk en concreet (bijvoorbeeld via de SMART-methode) te beschrijven. Daarnaast adviseren wij u om per actie de belangrijkste stakeholders (cluster, functie en naam) te benoemen.

Verwijzing in hoofdstuk 4.1	Prioriteit	Bevinding en advies
Verdieping frauderisicoanalyse		Rhenen heeft een frauderisicoanalyse opgesteld met een beperkt aantal risico's. Concrete risico's die wij missen zijn onder andere de risico's frauduleuze verslaggeving en het oneigenlijk toe-eigenen van activa. Wij adviseren om kritisch te kijken naar de diepgang van de frauderisicoanalyse en deze verder uit te breiden.
Opvolging risico's in de frauderisico-analyse		Wij constateren dat nog geen structurele opvolging wordt gegeven met specifieke werkzaamheden ten aanzien van (significante) frauderisico's. Wij adviseren een zogeheten fraude respons te schrijven met concrete werkzaamheden gericht op het beheersbaar houden van (fraude)risico's en deze werkzaamheden ook periodiek uit te voeren.
Tussentijdse rapportage uitkomsten Verbijzonderde Interne Controle		Tussentijdse rapportages met de uitkomsten van de VIC worden vooralsnog besproken met de manager bedrijfsvoering en niet gedeeld en besproken met het IMT en het College. Wij adviseren om de tussentijdse bevindingen te delen en te bespreken met het IMT en het College. Dit leidt ertoe-dat verbeteringen in de bedrijfsvoering eerder worden doorgevoerd.
Structureel en reproduceerbaar opschonen van tussenrekeningen		Tussenrekeningen worden niet structureel en reproduceerbaar geanalyseerd en opgeschoond, waardoor administratieve processen onnodig complex kunnen worden. Ook leidt dit er mogelijk toe dat baten en lasten (te) laat in beeld kunnen komen en daarmee bij kunnen dragen aan begrotingsonrechtmatigheden. Wij adviseren u om periodiek, bij voorkeur minimaal ieder kwartaal gestructureerd alle tussenrekeningen te analyseren, op te schonen en transacties die het resultaat beïnvloeden tijdig daarin te verwerken.
Tussentijdse monitoring verlofsaldi		Mogelijk vindt onvoldoende tussentijdse monitoring plaats op verlofsaldi van medewerkers. Dit kan leiden tot aanzienlijke financiële verplichtingen of capaciteitsvraagstukken. Wij adviseren om periodiek de ontwikkeling van individuele verlofsaldi te monitoren en opvallende ontwikkelingen te bespreken.
Aansluiting subadministratie legesopbrengsten		Rhenen maakt geen periodieke aansluiting voor de diverse legesopbrengsten tussen subadministratie en financiële administratie. Wij adviseren om dit periodiek te doen om eventuele verschillen en niet juiste of onvolledige legesheffingen tijdig in beeld te krijgen.

A blurred background image showing a laptop screen and a pair of glasses resting on a document. The text is overlaid on the upper part of the image.

Bevindingen

Interim-controle 2024

4. Bevindingen interim-controle 2024

4.1. Onze bevindingen uit de interim-controle 2024

In het kader van de controle van de jaarrekening voor uw organisatie hebben wij in 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle heeft tot doel inzicht te verkrijgen in de maatregelen die binnen uw administratieve organisatie en interne beheersing zijn opgenomen, met een specifieke focus op de belangrijkste processen. Ons onderzoek richt zich voornamelijk op de vraag in hoeverre deze maatregelen bijdragen aan een betrouwbare informatievoorziening, zowel intern als extern richting derden.

Tijdens de interim-controle hebben wij de binnen uw organisatie ingerichte beheersingsmaatregelen beoordeeld (opzet en bestaan) die essentieel zijn voor het waarborgen van de kwaliteit van financiële en niet-financiële informatie. Daarnaast hebben wij gekeken naar mogelijke verbeterpunten die kunnen bijdragen aan een versterking van uw interne processen en controles. In dit hoofdstuk presenteren wij onze bevindingen, waarbij prioriteiten zijn aangegeven om u te ondersteunen bij het bepalen van de meest effectieve acties voor verdere optimalisatie.

De prioriteiten die aan een bevinding gegeven kunnen worden zijn:

- **Hoog:** Er is een hoog risico dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat. Naar onze mening moet deze bevinding direct opgepakt worden. Indien deze bevinding niet wordt opgevolgd zullen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden benodigd zijn, dan wel kan dit impact hebben op de strekking van onze controleverklaring.
- **Middel:** Er is een gemiddeld risico aanwezig dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang. Opvolging is naar onze mening gewenst om aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te voorkomen.
- **Laag:** Er is een laag/geen risico aanwezig dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat en heeft geen impact op de accountantscontrole. Wel is het een bevinding die om andere redenen van belang is voor uw gemeente, dan wel kan met opvolging van deze bevinding de kwaliteit van de AO/IB verder worden geoptimaliseerd en kunnen efficiëncyclagen worden behaald.

Ons doel is niet alleen om u inzicht te geven in de huidige stand van zaken, maar ook om aanbevelingen te doen die bijdragen aan een verdere professionalisering van uw organisatie. Wij vragen aan de organisatie om een reactie hierop schriftelijk te geven.

Prioriteit	Bevinding en risico	Aanbeveling en reactie namens College
Hoog	<p><u>Uitbreiden frequentie SPEND analyse</u></p> <p>Wij hebben het interne controleplan doorgenomen en daarbij geconstateerd dat de SPEND analyse, gericht op de rechtmatigheid van aanbestedingen, één keer per jaar wordt uitgevoerd. Op dit moment is de SPEND analyse over 2024 nog niet uitgevoerd.</p> <p>In voorgaand boekjaar is in de rechtmatigheidsverantwoording voor een bedrag van € 1,9 miljoen aan onrechtmatigheidsfouten verantwoord in het kader van het niet naleven van EU aanbestedingswetgeving.</p>	<p>Wij adviseren u dringend vanaf het boekjaar 2025 de frequentie van de SPEND analyse uit te breiden naar tenminste ieder half jaar. Waarbij idealiter ook tussentijds nog een monitoring kan worden gedaan op dossiers met een hoog risico. Enerzijds komen potentiële onrechtmatigheden sneller in beeld, tegelijkertijd biedt dat de organisatie ook mogelijkheden om tijdig maatregelen te treffen.</p> <p><u>Reactie van het College</u> Voor het boekjaar 2025 willen we deze meenemen in de VIC en opnemen in het intern controleplan voor 2025 (in periode 2 en 3, dat is de VIC in de periode juni-okt en periode nov-dec). Dit is al besproken met de betrokkenen. Voor het boekjaar 2024 gaan we ook nu al een extra SPEND-analyse uitvoeren en zorgen dat deze vóór de controle door de accountant is uitgevoerd.</p>

<p>Middel</p>	<p><u>Gebruik van een contractenregister</u></p> <p>De gemeente hanteert geen centraal contractenregister. Wij hebben begrepen dat de gemeente hier wel mee bezig is maar nu afhankelijk is van de registratie van contracten in het zaaksysteem en de inkoopapplicatie.</p> <p>Het risico bestaat dat verplichtingen niet tijdig worden opgemerkt en niet volledig in beeld zijn en dat ongemerkt gemaakte financiële afspraken worden overschreden waardoor mogelijk sprake kan zijn van een (begrotings)onrechtmatigheid.</p>	<p>Wij adviseren u de mogelijkheden van het opstellen van een centraal contractenregister te onderzoeken. Aanvullend moeten mogelijk ook werkinstructies (en workflow) geschreven of aangepast worden, zodat medewerkers hiermee ook op een toereikende wijze bekend zijn. Dat vergt eenmalig een inhaalslag en daarnaast discipline om contracten goed vast te leggen.</p> <p><u>Reactie van het College</u> In het jaar 2025 gaan we over op een nieuw zaaksysteem. We hebben bij de aanbesteding van het nieuwe zaaksysteem ook een module aangekocht voor een centraal contractenregister. In de loop van het jaar 2025 is dit centrale contractenregister operationeel.</p>
<p>Hoog</p>	<p><u>De interne WPG audit over 2023 en 2024 is pas in het vierde kwartaal van 2024 uitgevoerd</u></p> <p>De interne audit in het kader van de Wet Politiegegevens (WPG) over de jaren 2023 en 2024 is pas in het vierde kwartaal van 2024 uitgevoerd door een externe partij. De rapportages van deze audits bevinden zich nog in de conceptfase en de bevindingen zijn nog niet door de organisatie opgevolgd.</p> <p>Het risico bestaat dat, wanneer de gemeente niet tijdig kan aantonen dat de WPG audits zijn uitgevoerd en afgerond, de Autoriteit Persoonsgegevens boetes oplegt. Daarnaast komt de gemeente onder een verscherpt toezicht te staan.</p>	<p>Wij adviseren u dringend om de jaarlijkse WPG audit in het vervolg tijdig uit te (laten) voeren en de belangrijkste bevindingen uit de WPG audit over de jaren 2023 en 2024 zo spoedig mogelijk op te volgen.</p> <p>Let hierbij op dat, wanneer de kennis en capaciteit bij de gemeente Rhenen ontbreekt, de <u>interne</u> audit te beleggen bij een gecertificeerde externe partij (bij voorkeur een RE – certificering vereist in het kader van de specifieke expertise).</p> <p><u>Reactie van het College</u> Op basis van interviews is een audit uitgevoerd over 2023 en 2024 en een auditrapport opgeleverd. Vanaf 2025 is capaciteit geregeld voor de WPG-audit en worden de acties uit het rapport van 2023 en 2024 tijdig opgepakt. Dat geldt ook voor de WPG-audit 2025.</p>
<p>Middel</p>	<p><u>Actualisatie strategisch informatiebeveiligingsbeleid</u></p> <p>Het strategisch informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Rhenen is gebaseerd op de BIO norm en heeft een looptijd tot en met 2024. Wij constateren dat enerzijds de looptijd van het informatiebeveiligingsbeleid afloopt na dit jaar. Tegelijkertijd ontbreken een aantal cruciale aandachtspunten.</p>	<p>Wij adviseren u om binnen een redelijke termijn het strategisch informatiebeveiligingsbeleid te actualiseren. Daarbij is het noodzakelijk dat in ieder geval de actualiteiten inzake de invoering van de nieuwe en uitgebreidere cybersecurity standaarden (NIS2) worden verwerkt.</p> <p><u>Reactie van het College</u> Zowel het beleid voor gegevensbescherming als het beleid voor informatiebeveiliging zullen in 2025 worden geactualiseerd. In deze actualisatie nemen we ook BIO2.0 en NIS2 mee.</p>

<p>Middel</p>	<p><u>Actualisatie implementatieplan privacy</u> Gemeente Rhenen heeft een implementatieplan privacy 2024-2026 opgesteld. Het doel van het plan is om naar het gewenste volwassenheidsniveau 3 te groeien. Op dit niveau wordt organisatiebreed gewerkt aan privacy én kan dit worden aangetoond.</p> <p>Wij hebben vernomen dat het plan en de daarin genoemde planning en acties, mede door het ontbreken van capaciteit en het ontbreken van een FG (Functionaris Gegevensbescherming), niet zijn gehaald en dit plan in 2025 wordt geactualiseerd. Wij hebben vernomen dat de gemeente Rhenen inmiddels een FG heeft aangesteld die onder andere hiermee aan de slag gaat.</p>	<p>Wij adviseren het implementatieplan privacy binnen redelijke termijn te actualiseren en acties duidelijk en concreet (bijvoorbeeld via de SMART-methode) te beschrijven. Daarnaast adviseren wij u om per actie de belangrijkste stakeholders (cluster, functie en naam) te benoemen.</p> <p>Ook geven wij u mee om in het plan de onderstaande cruciale aandachtspunten mee te nemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Richtlijnen ten aanzien van de naleving van de WPG (Wet Politiegegevens) en de planning van deze en andere audits. - Randvoorwaarden ten aanzien van de inzet van DPIA's (Data Protection Impact Assessment). <p><u>Reactie van het College</u> Het implementatieplan ligt klaar voor uitvoering. Het ontbreekt op dit moment aan capaciteit om tot uitvoering van het plan over te gaan. Zodra capaciteit beschikbaar is (naar verwachting in de loop van het eerste halfjaar 2025) starten we met actualisatie en uitvoering van het plan.</p>
<p>Middel</p>	<p><u>Verdieping frauderisicoanalyse</u></p> <p>Gemeente Rhenen heeft een frauderisicoanalyse opgesteld die ook voor het boekjaar 2024 is geactualiseerd. Echter zien wij in dit document dat 'slechts' vier frauderisico's van toepassing zijn en drie M&O (misbruik en oneigenlijk gebruik) risico's.</p> <p>Daarmee bestaat het risico dat de frauderisicoanalyse onvoldoende diepgang heeft en niet concreet genoeg wordt. Gezien de omvang van een organisatie als Rhenen, de aard van de dienstverlening en de vele personele wisselingen binnen de organisatie is de gemeente op meer plekken kwetsbaar.</p>	<p>Wij adviseren om nog eens kritisch te kijken naar de diepgang van de frauderisico-analyse en deze verder uit te breiden. Wij vinden het relevant om juist ook lagere risico's dan significant hierin mee te nemen inclusief de overwegingen.</p> <p>Concrete risico's die wij missen zijn onder andere de risico's frauduleuze verslaggeving en het oneigenlijk toe-eigenen van activa en zouden minimaal thuishoren in deze frauderisicoanalyse.</p> <p><u>Reactie van het College</u> We geven opvolging aan de frauderisicoanalyse vanuit de risicomanagementgesprekken die we eind van het jaar voeren.</p>
<p>Hoog</p>	<p><u>Opvolging risico's in de frauderisicoanalyse</u></p> <p>In de door de gemeente Rhenen opgestelde frauderisicoanalyse zijn significante risico's vertaald naar beheersmaatregelen die deze risico's moeten mitigeren.</p> <p>Wij hebben echter geconstateerd dat nog geen structurele opvolging wordt gegeven met specifieke werkzaamheden ten aanzien van deze risico's. Ook niet op het moment dat sprake is van significante frauderisico's.</p>	<p>Wij adviseren u als volgende stap op de frauderisicoanalyse een zogeheten fraude respons te schrijven met concrete werkzaamheden gericht op het beheersbaar houden van (fraude)risico's. Daarbij is het van belang om deze werkzaamheden periodiek uit te voeren. Daarmee geeft u zichtbaar opvolging aan gesignaleerde risico's waarmee ook een belangrijke preventief signaal richting de organisatie wordt afgegeven.</p>

	<p>Uw organisatie loopt hierdoor het risico dat binnen de interne beheersing kwetsbare plekken weliswaar worden gesignaleerd maar dat hier geen toereikende opvolging aan wordt gegeven. Juist door de inzet van gerichte werkzaamheden ten aanzien van gesignaleerde risico's in de frauderisicoanalyse zorgt voor awareness bij medewerkers en dat collega's in gesprek blijven over het onderwerp 'fraude'.</p>	<p>Reactie van het College We geven opvolging aan de frauderisico-analyse vanuit de risicomangement-gesprekken die we eind van het jaar voeren.</p>
Middel	<p><u>Tussentijdse rapportage uitkomsten Verbijzonderde Interne Controle (VIC)</u></p> <p>Wij hebben begrepen dat de tussentijdse rapportages van de uitgevoerde VIC worden besproken met de manager bedrijfsvoering, maar vooralsnog niet gedeeld worden met het IMT en het College. Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat hier nog geen concrete afspraken over zijn gemaakt. De eindrapportages over het hele controlejaar worden overigens wel besproken met het IMT en het College.</p> <p>Het bespreken van de tussentijdse rapportages met het IMT en het College biedt de organisatie de mogelijkheid om tijdig bij te sturen en verbeter- en/of herstelacties gedurende het controlejaar op te pakken.</p>	<p>Wij adviseren om concrete afspraken te maken met zowel de uitvoerende externe organisatie als het IMT en het College om de tussentijdse rapportage van VIC bevindingen te bespreken. Daarmee krijgt de VIC ook een breder draagvlak binnen de organisatie en kunnen verbeteringen eerder doorgevoerd worden.</p> <p>Reactie van het College De tussentijdse rapportage is wel in het IMT behandeld, maar inderdaad niet in het college. Voor het verkrijgen van breder draagvlak binnen de organisatie zien we niet zozeer dat het nodig is om de tussentijdse rapportage te behandelen in het college.</p>
Middel	<p><u>Structureel en reproduceerbaar opschonen van tussenrekeningen</u></p> <p>Wij hebben begrepen dat tussenrekeningen niet (altijd) structureel en reproduceerbaar worden geanalyseerd en opgeschoond.</p> <p>Het gebruik van tussenrekeningen in uw administratie is gebruikelijk, echter vraagt ook sturing. Het niet structureel en reproduceerbaar analyseren en opschonen van tussenrekeningen kan enerzijds administratieve processen onnodig complex maken. Daarnaast kan dit ook leiden tot baten en lasten die (te) laat in beeld komen en daarmee mogelijk bij kunnen dragen aan begrotingsonrechtmatigheden.</p>	<p>Wij adviseren u om periodiek, bij voorkeur minimaal ieder kwartaal gestructureerd alle tussenrekeningen te analyseren, op te schonen en transacties die het resultaat beïnvloeden tijdig daarin te verwerken. Maak daarbij ook zichtbaar en dus reproduceerbaar op welke wijze opschoning heeft plaatsgevonden. Daarmee voorkomt u onnodige verrassingen en verhoogt dit de kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële rapportages omdat u minder afhankelijk bent van extracomptabele verwerking.</p> <p>Reactie van het College We controleren wel de tussenrekeningen periodiek, maar deze controles zijn nog niet zichtbaar. Het belangrijkste is dat we het wel doen, maar inderdaad nog niet vastleggen. Deze zichtbaarheid werken we op een later moment uit. We spreken af dat we dat twee keer per jaar doen en op een later moment streven naar vier keer per jaar.</p>
Middel	<p><u>Tussentijdse monitoring verlofsaldi</u></p> <p>Wij hebben begrepen dat, mede door interne wisselingen, mogelijk onvoldoende tussentijdse monitoring plaatsvindt op verlofsaldi van medewerkers.</p>	<p>Wij adviseren u om periodiek de ontwikkeling van individuele verlofsaldi te monitoren en opvallende ontwikkelingen te bespreken in het IMT en passende maatregelen te treffen.</p>

	<p>Het risico bestaat hiermee dat enerzijds dit kan leiden tot aanzienlijke financiële verplichtingen in de vorm van een verlofvoorziening voor spaar- en bovenwettelijk verlof. Anderzijds kan ook een capaciteitsvraagstuk ontstaan op het moment dat medewerkers met omvangrijke verlofsaldo's hier tussentijds gebruik van maken.</p>	<p><u>Reactie van het College</u> We nemen een aantal maatregelen om in de loop van 2025 voortaan structureel te sturen op verlofsaldi.</p>
<p>Laag</p>	<p><u>Aansluiting subadministratie legesopbrengsten</u></p> <p>De gemeente Rhenen maakt geen periodieke aansluiting voor de diverse legesopbrengsten tussen subadministratie en financiële administratie.</p> <p>Het risico bestaat dat wanneer de aansluiting achteraf jaarlijks wordt gemaakt en verschillen ontstaan, dit veel meer uitdaging geeft om verschillen uit te zoeken en te verklaren.</p>	<p>Wij adviseren u om periodiek de aansluiting te maken tussen subadministratie en financiële administratie om daarmee tijdig eventuele verschillen in beeld te krijgen of te constateren dat leges niet of niet juist zijn opgelegd.</p> <p><u>Reactie van het College</u> Het advies nemen we ter harte en wordt in 2025 opgevolgd.</p>

Follow-up management letter 2023

5. Follow-up managementletter 2023

In de tabel hieronder is de follow-up beschreven van de managementletterpunten 2023 van uw vorige accountant in het jaar 2024. Wij hebben overigens geconstateerd dat enkele van onze bevindingen van de interim-controle 2024 ook door uw vorige accountant zijn opgenomen in de managementletter 2023. Deze bevindingen zijn niet opnieuw hieronder als follow-up punt opgenomen (maar als bevindingen in het vorige hoofdstuk). Hieronder is wel de follow-up (reactie van de organisatie) opgenomen van de overige managementletterpunten 2023.

Ondanks dat wij zelf niet onderstaande punten hebben geconstateerd zien wij wel dat de organisatie verbeteringen heeft doorgevoerd. Een belangrijk element hierin vormt het in mei 2024 tot stand gekomen Ontwikkelplan van de Jaarrekening. Hierin worden de bevindingen van de accountant en de rekenkamer structureel geregistreerd en opgevolgd. Veel risico's zijn adequaat opgepakt of beheersbaar en in beeld. De organisatie zet hiermee goede stappen, waarbij wij zullen monitoren in hoeverre de resterende punten in de komende periode worden opgepakt.

5.1. Opvolging managementletterpunten 2023

Status	Prioriteit	Advies	Opvolging gemeente Rhenen
Opgevolgd	Middel	<p>Constatering: Geen formeel beleid aanwezig over de wijze waarop de prestatielevering gecontroleerd en gedocumenteerd moet worden. Het gevolg is dat medewerkers het controleren aan een norm die ze zelf bepalen.</p> <p>Risico: Lasten verantwoord in de jaarrekening waarvoor geen prestatie is geleverd in het boekjaar.</p> <p>Aanbeveling: Intern beleid op te stellen hoe de controle op prestatielevering uitgevoerd en gedocumenteerd dient te worden. Bij het beleid rekening houden met notitie prestatielevering van de commissie BADO. Dit is tevens van belang omdat bij afwezigheid van de prestatieverklaarder deze vervangen kan worden door een andere prestatieverklaarder.</p>	Inmiddels is de Nota Prestatielevering door het College vastgesteld. Bij het opstellen van dit beleid is de Notitie Prestatielevering van de Commissie BADO betrokken. De richtlijnen in het beleid worden met ingang van het derde blok van de VIC 2024 toegepast.
Open	Hoog	<p>Constatering: Voor inkoopfacturen < € 10.000 geldt geen 4-ogen principe.</p> <p>Risico: Geen prestatie, het knippen van facturen waardoor lasten in de jaarrekening worden verantwoord waar geen prestatie tegenover staat of geen zakelijk prestatie.</p> <p>Aanbeveling: Jaarlijks evalueren of de gehanteerde grens nog passend is.</p>	Er wordt een steekproef met een verhoogd risicoprofiel gedaan (in 2023). Permanente oplossing moet er nog komen.
Open	Middel	<p>Constatering: Er is geen sprake van een verplichtingenadministratie.</p> <p>Risico: Overschrijding van de toegekende/ beschikbare budgetten.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren u een verplichtingenadministratie te hanteren. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het verplichtingsnummer dat bij voorkeur op de inkoopfacturen vermeld dient te</p>	Staat wel op het verlanglijstje van de gemeente Rhenen maar dit wordt niet eerder meegenomen dan bij de aanbesteding van een nieuw financieel pakket.

		worden. Dit zou dan een verplichting dienen te worden.	
Opgevolgd	Middel	<p>Constatering: Tijdens de wijziging en het aanmaken van crediteuren stamgegevens wordt niet altijd zichtbaar gecontroleerd bij de leverancier of de wijziging van de bankgegevens terecht zijn.</p> <p>Risico: Risico op onrechtmatige betalingen.</p> <p>Aanbeveling: De verificatie bij de crediteur schriftelijk laten bevestigen en de controle op de mutatie zichtbaar te maken en te documenteren.</p>	<p>Onlangs is ingevoerd dat we via (een standaard) mail een bevestiging opvragen. Deze voegen we bij de mutatie van de stamgegevens.</p>
Opgevolgd	Laag	<p>Constatering: Voor één bankrekening hebben twee verschillende personen zelfstandige betalingsbevoegdheid. De omvang hiervan is € 500 of € 2.500.</p> <p>Risico: Risico op onrechtmatige betalingen.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren af te dwingen dat betalingen altijd conform het 4-ogen principe moeten plaatsvinden.</p>	<p>Dit betreft alleen de Rabobank, hiervan wordt elke post gespecificeerd.</p>
Opgevolgd	Middel	<p>Constatering: Vanuit de financiële administratie wordt een betaalbestand gegenereerd. Het is mogelijk dat dit betaalbestand wordt aangepast alvorens deze in de bankomgeving wordt ingelezen.</p> <p>Risico: Lasten (en betalingen) verantwoord in de jaarrekening die onrechtmatig zijn.</p> <p>Aanbeveling: Het advies om de interne controle op de hash- en batch totalen aan te scherpen door deze zichtbaar vast te leggen.</p>	<p>Dit doen we voor de algemene crediteuren. Er wordt een check gedaan op het hashtotal met het betalingsbestand. Beide bestanden zijn er maar er wordt niet (zichtbaar) afgevinkt.</p>
Opgevolgd	Laag	<p>Constatering: Er is niet in alle gevallen sprake van functiescheiding bij het toekennen/ verlenen van omgevingsvergunningen. Daarnaast is de controle/ diepgang van controle niet altijd zichtbaar.</p> <p>Risico: Er ten onrechte een omgevingsvergunning wordt toegekend.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren u risicogericht een zichtbare toetsing uit te voeren waarbij wordt vastgesteld dat vergunning terecht wordt verleend alsmede dat de leges conform verordening zijn berekend. Daarnaast afspraken te maken hoe de toetsing zichtbaar wordt uitgevoerd.</p>	<p>Is in 2023 in de LOTS bijgevoegd en zal ook in 2024 aangeleverd worden.</p>
Opgevolgd	Middel	<p>Constatering: Voor het controleren van de opgegeven bouwsom (de grondslag voor de facturatie), wordt ter controle de kostentabel met bouwkosten voor 2022 gehanteerd. Indien uit deze controle blijkt dat de bouwsom lager is dan de opgegeven bouwsom wordt er gefactureerd op basis van de lagere door de gemeente berekende bouwsom.</p>	<p>Is in 2023 in de LOTS bijgevoegd en zal ook in 2024 aangeleverd worden.</p>

		<p>Risico: Gemeente heeft de mogelijkheid, door de hoogste van de twee bouwsommen te hanteren, een hogere opbrengst te genereren.</p> <p>Aanbeveling: Wij geven u ter overweging om de hoogste van de bouwsommen als uitgangspunt te hanteren voor het te factureren bedrag.</p>	
Opgevolgd	Laag	<p>Constatering: In het proces rondom verhuur, aanpassingen van het contractenregister alsmede doorvoeren van indexaties, is geen functiescheiding aanwezig.</p> <p>Risico: Opbrengsten onvolledig zijn.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren u wijzigingen in het contractenregister alsmede doorvoeren van indexaties conform het 4-ogen principe plaats te laten vinden. Daarnaast adviseren wij de volledigheid van het contractenregister periodiek vast te stellen door een aansluiting met de activastaat te maken.</p>	<p>Er is inmiddels sprake van het 4-ogen principe en het contractenregister wordt per jaareinde aangesloten met de activastaat. De aansluiting is in 2023 in de LOTS bijgevoegd en zal ook in 2024 aangeleverd worden.</p>
Opgevolgd	Middel	<p>Constatering: In het proces van WMO/ Jeugd zijn werkzaamheden opgenomen om de prestatielevering van de zorgleveranciers vast te stellen. Het is van belang dat de gemeente o.b.v. de combinatie aan werkzaamheden die worden uitgevoerd vaststelt of dit voldoende is om de onzekerheid weg te nemen.</p> <p>Risico: Onvoldoende zekerheid ten aanzien van de prestatielevering door de zorgleveranciers.</p> <p>Aanbeveling: Wij adviseren u vast te stellen en in een controlememo uiteen te zetten wat de huidige werkzaamheden zijn ten aanzien van prestatielevering, hoe deze werkzaamheden zichtbaar zijn en waarom dit voldoende is om de prestatielevering vast te stellen.</p>	<p>In 2023 is hier een extra controle uitgevoerd door Exilo. Memo is in 2023 bij de LOTS opgeleverd. Dit zal voor 2024 ook worden aangeleverd.</p>

Actualiteiten en overige aandachtspunten

6. Actualiteiten en overige aandachtspunten

6.1. Voorgenomen aanpassingen BBV en BADO in 2025

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 heeft geleid tot een verschuiving in de financiële verantwoordelijkheid van gemeenten. Om dat goed te verankeren moet het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) nog worden geactualiseerd.

In de geactualiseerde versie van het BBV wordt meer aandacht gevraagd voor rapportage over rechtmatigheid en worden concrete handvaten gegeven voor de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.

De belangrijkste wijzigingen van het BADO worden naar verwachting de verhoging maximale toegestane goedkeuringstoleranties naar 2% van de totale lasten (zonder reservemutaties) met betrekking tot de getrouwheid en het vervallen van het onderscheid tussen fouten en onzekerheden. In de nieuwe situatie moeten fouten en onzekerheden bij elkaar worden opgeteld en moeten onder de genoemde 2% grens blijven om niet van invloed te zijn op de getrouwheid van de jaarrekening.

6.2. Controleprotocol en verantwoording WNT 2024

Het verantwoordingsmodel voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens over kalenderjaar 2024 is eind april 2024 gepubliceerd. Voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens publiceert het ministerie van BZK jaarlijks een verantwoordingsmodel WNT. Het verantwoordingsmodel WNT 2024 is minimaal veranderd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Het bedrag waarbij voor topfunctionarissen kan worden volstaan met een verkorte WNT-verantwoording is gewijzigd van een totale bezoldiging van € 1.900 of minder naar een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.
- Indien er gebruik wordt gemaakt van de verantwoordingsvrijstelling vermeldt de WNT-instelling in haar financieel verslaggevingsdocument dat de WNT-verantwoording over het betreffende boekjaar achterwege is gelaten.

Wij adviseren daarbij om in de jaarrekening 2024 het door het Ministerie voorgeschreven gewijzigde WNT-verantwoordingsmodel 2024 te gebruiken. Door een strikte en volledige toepassing van het voorgeschreven verantwoordingsmodel voorkomt u dat cruciale informatie wordt gemist. Wij verwijzen daarbij ook naar de relevante publicaties en wet- en regelgeving op de website www.topinkomens.nl.

6.3. Eigen bijdrage opvang Oekraïense vluchtelingen vanaf 2025 verplicht

Vanaf 1 januari 2025 zijn gemeenten verplicht een eigen bijdrage te vragen aan Oekraïense vluchtelingen, conform artikel 21 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Wij hebben begrepen dat u vooralsnog geen gebruik hebt gemaakt van de aanlooperperiode vanaf 1 juli 2024 waarin gemeenten ervoor konden kiezen dit reeds in te voeren.

Dit betreft een bijdrage in de kosten van opvang en ondersteuning, afgestemd op het inkomen en vermogen van de ontheemden. Om deze verplichting correct en effectief uit te voeren, adviseren wij de volgende stappen:

- **Beleid vaststellen:** Ontwikkel een op uw situatie passend beleid waarin de hoogte en methodiek van de eigen bijdrage wordt vastgesteld, gebaseerd op de financiële situatie van de vluchtelingen. Zorg dat dit beleid aansluit bij de landelijke richtlijnen en de juridische kaders.
- **Administratief proces inrichten:** Zet een efficiënt administratief systeem op voor het verzamelen van gegevens, het berekenen van de eigen bijdrage en het bijhouden van betalingen. Overweeg hierbij het gebruik van bestaande systemen, zoals die voor gemeentelijke belastingen of uitkeringen.
- **Communicatieplan opstellen:** Stel een duidelijk en toegankelijk communicatieplan op, gericht op het informeren van Oekraïense vluchtelingen. Leg hierin uit waarom de bijdrage wordt gevraagd, hoe deze

wordt berekend, en hoe het betalingsproces werkt. Gebruik, indien nodig, vertalingen naar het Oekraïens en Engels om misverstanden te voorkomen.

- **Samenwerking organiseren:** Werk samen met maatschappelijke organisaties en vrijwilligersinitiatieven om vluchtelingen te begeleiden bij financiële vragen en uitdagingen die voortkomen uit deze regeling. Dit versterkt zowel de uitvoering als het vertrouwen van de doelgroep.
- **AVG-borging:** Zorg dat persoonsgegevens strikt volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) worden verwerkt. Beveilig de gegevens goed en zorg dat alleen geautoriseerde medewerkers toegang hebben tot deze informatie.
- **Toezicht en naleving:** Richt een controlemechanisme in om te waarborgen dat de eigen bijdrage rechtmatig wordt opgelegd en volledig wordt geïnd. Betrek hierbij de verbijzonderde interne controle.
- **Evaluatie en bijstelling:** Plan een evaluatie in na de eerste zes maanden om de uitvoering van het beleid te beoordelen. Gebruik de inzichten om knelpunten op te lossen en verbeteringen door te voeren.

6.4. Handreiking duurzaamheidsrapportage decentrale overheden

In november 2024 heeft de Commissie BBV de Handreiking duurzaamheidsrapportage decentrale overheden gepubliceerd. Deze handreiking biedt gemeenten concrete richtlijnen om duurzaamheidsdoelstellingen beter inzichtelijk te maken in hun begroting en jaarstukken. Het doel is om transparantie te vergroten en duurzaamheidsbeleid integraal onderdeel te maken van de financiële rapportages. Vooralsnog hebben gemeenten geen wettelijke verplichting om te rapporteren over duurzaamheid in het jaarverslag, echter zien wij ook dat gemeenten enerzijds een Rhenenfunctie hebben en tegelijkertijd steeds meer kiezen om hier actief over te rapporteren.

Voor gemeenten betekent dit een aanzienlijke omslag. Waar duurzaamheidsdoelen voorheen vaak los van financiële stukken werden gerapporteerd, vraagt de nieuwe aanpak om een nauwere koppeling. Dit vereist het verzamelen van aanvullende data, zoals CO₂-uitstoot en energieverbruik van gemeentelijke gebouwen. Ook wordt verwacht dat gemeenten hun voortgang op duurzaamheid concreet monitoren en verantwoorden. De handreiking biedt kansen om duurzaamheidsambities beter zichtbaar te maken, maar brengt ook uitdagingen. Het vraagt extra capaciteit, expertise en samenwerking binnen en buiten de organisatie. Tegelijkertijd biedt dit gemeenten de mogelijkheid om hun Rhenenfunctie in het kader van duurzaamheid te versterken.

6.5. SISA verantwoording blijft onverminderd uitdagend

De SISA-verantwoording vormt ook in dit jaar een aanzienlijke post in uw jaarrekening. Naar aanleiding van het regeerakkoord 2024 wordt op dit moment een heroverweging van de SISA-regelingen onderzocht. De verwachting is echter dat de omvang en complexiteit van SISA in ieder geval de komende jaren nog onverminderd groot blijven.

Daarbij moet gemeente Rhenen rekening houden met een diversiteit aan specifieke uitkeringen en bijbehorende verantwoordingsvereisten, die organisatie breed veel vragen van uw medewerkers. Het is essentieel om tijdig te starten met de voorbereidingen, waaronder het gestructureerd vastleggen van dossierstukken per regeling en het tijdig uitvoeren van interne controles gericht op de rechtmatigheid van bestedingen. Een proactieve aanpak voorkomt knelpunten en borgt een rechtmatige en getrouwe verantwoording in de jaarrekening van 2024.

6.6. Aanscherping van het toezicht op de naleving van de Wet DBA vanaf 2025

Vanaf 1 januari 2025 wordt het toezicht op de naleving van de Wet DBA aanzienlijk aangescherpt. Organisaties die met zzp'ers werken, moeten strikter toetsen of er sprake is van een dienstbetrekking. Dit vereist een mogelijke herziening van contracten en werkwijzen en daarbij extra administratieve lasten en risico's op naheffingen en/of boetes bij overtredingen. Bovendien kan de aangescherpte handhaving impact hebben op de flexibiliteit in het inhuurbeleid. Proactieve aanpassingen in arbeidsrelaties en een zorgvuldige naleving hiervan zijn essentieel om financiële en juridische risico's zoveel mogelijk te mitigeren. Overigens hebben wij begrepen dat de organisatie inmiddels maatregelen heeft getroffen door voor nieuwe inhuur van zzp'ers vanaf 1 januari 2025 externe payroll organisaties inschakelt.

Verspreidingskring en disclaimer gebruik managementletter

Deze managementletter is alleen bestemd voor het College van Burgemeester en Wethouders van Gemeente Rhenen en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat deze managementletter daar niet voor opgesteld en bedoeld is.

Dientengevolge nemen wij geen enkele verantwoordelijkheid of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie deze managementletter getoond of in zijn handen komt op ons. De in deze managementletter aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattende managementletter van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing.

Elke conclusie, opinie of opmerking in deze managementletter is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring. Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.